

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3821,Prezentacja-publicacji-Franciszek-Banas-Moje-wspomnienia-Krakow-29-pazdziernika-.html>
25.03.2026, 23:11

Prezentacja publikacji „Franciszek Banaś. Moje wspomnienia” – Kraków, 29 października 2009

29.10.2009

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie oraz Biblioteka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie zaprezentowały publikację „Franciszek Banaś. Moje wspomnienia”. Spotkanie odbyło się 29 października 2009 r. w budynku Biblioteki Jagiellońskiej, Aleja Mickiewicza 22 (wejście od ul. Oleandry 3).

Franciszek Banaś (1901–1985) – funkcjonariusz Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej, Policji Polskiej Generalnego Gubernatorstwa i żołnierz Armii Krajowej. Wspomnienia Franciszka Banasia, będące istotnym źródłem poznania sytuacji społecznej Krakowa w pierwszej połowie XX w. i złożoności relacji polsko-żydowskich, obejmują okres od 1918 do 1946 r. W pierwszej części autor opisał swoją służbę w policji rzecznej na Wiśle w dwudziestolecie międzywojennym. Część druga dotyczy wojny obronnej we wrześniu 1939 r. i lat okupacji, gdy jako policjant granatowy służył na komisariacie przy ul. Kościuszki 46 w Krakowie oraz działał w zgrupowaniu AK o kryptonimie „Żelbet”. Realizując zadania zlecone przez AK, Franciszek Banaś zbierał informacje wywiadowcze o siłach, dyslokacji i ruchach wojsk oraz policji niemieckiej, o konfidentach polskich i żydowskich, a także ostrzegał ludzi zagrożonych aresztowaniem. Pośredniczył również w dostarczaniu do krakowskiego getta korespondencji i żywności oraz przekazywał zaufanym osobom informacje o planach niemieckich wobec dzielnicy żydowskiej w Krakowie. Franciszek Banaś uratował życie wielu Żydom, w tym rodzinie Jakubowiczów, za co w 1981 r. uhonorowano go medalem i tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Franciszek Banaś

Moje wspomnienia

